Uddannelses- og Forskningsministeriet

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Naturvejledning

Udskrevet 11. november 2026

Akademiuddannelse - Naturvejledning - Københavns Universitet

Institutionsnavn: Københavns Universitet
Indsendt: 26/01-2024 12:40
Ansøgningsrunde: 2024-1
Status på ansøgning: Godkendt
Afgørelsesbilag
Download den samlede ansøgning
Læs hele ansøgningen

Ansøgningstype
Dublering

Udbudssted
Nødebo og Auning

Informationer på kontaktperson for ansøgningen (navn, email og telefonnummer)
Kristine Schultz Olsen, kso@science.ku.dk, 35324202

Er institutionen institutionsakkrediteret?
Ja

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?
Nej

Uddannelsestype
Akademiuddannelse

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk
Naturvejledning

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk
Nature Interpretation

Angiv den officielle danske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse
AU i naturvejledning

Angiv den officielle engelske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse
Academy Profession (AP) Degree of Nature Interpretation in theory and practice

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Velfærd, undervisning og sundhed

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Adgang til optagelse på naturvejlederuddannelsen, eller moduler herfra, er betinget af, at ansøgeren har gennemført en relevant adgangsgivende uddannelse mindst på niveau med en relevant erhvervsuddannelse, en relevant grunduddannelse for voksne (GVU), en gymnasial uddannelse eller en relevant uddannelse på samme niveau som de førnævnte adgangsgivende uddannelser.

Ansøger skal desuden have mindst 2 års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse eller opnået sideløbende med den adgangsgivende uddannelse, f.eks. en relevant erhvervsuddannelse.

Institutionen optager endvidere ansøgere, der efter individuel kompetencevurdering i henhold til Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne har realkompetencer, der anerkendes som svarende til adgangsbetingelserne.

Er det et internationalt samarbejde, herunder Erasmus, fællesuddannelse el. lign.?

Ja

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Naturvejlederuddannelsen er en del af et Nordplus samarbejde med de nordiske lande, hvor formålet er at afdække uddannelseslandskabet for naturvejledning i de nordiske lande med henblik på sparring og udvikling af uddannelserne. Projektgruppen består af os fra Danmark, Sverige (lantbruksuniversitet (SLU) – Centrum för naturvägledning), Finland (SYKLI Enviromental College), Norge (Nordland Nationalparkcenter) og Island (Umhverfisstofnun).

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej, undervisningen foregår slet ikke eller i mindre grad på nettet.

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsens formål og erhvervssigte. Beskrivelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ikke relevant

Uddannelses struktur og konstituerende faglige elementer

Ikke relevant

Begrundet forslag til takstindplacering af uddannelsen

Ikke relevant

Forslag til censorkorps

Censorkorps for fagområdet for velfærd, undervisning og sundhed.

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 15 sider. Der kan kun uploades én fil

Naturvejleder_Bilag til prækvalifikationsansøgning.pdf

Kort redegørelse for det nationale og regionale behov for den nye uddannelse. Besvarelsen må maks. fylde 1800 anslag

Der er en voksende interesse for og efterspørgsel efter oplevelser i naturen (se bilag 1). Efterspørgslen på naturvejlederkompetencer er stigende, og ansatte naturvejledere hos de interviewede aftagere udfylder funktioner lige fra undervisning, vejledning og formidling til projekt- og ledelsesmæssige roller. Det gælder inden for skoler og daginstitutioner, i forbindelse med naturcentre og naturskoler, i nationalparkerne, i den private sektor m.m.

De interviewede aftagere af naturvejledere og interessenter forventer et øget behov for at ansætte flere med en baggrund som naturvejleder eller behov for efteruddannelse af nuværende personale (se bilag 1 og 2). F.eks. påpeger Naturstyrelsen det store paradigmeskifte, hvor erkendelsen af de påtrængende klima- og biodiversitetsspørgsmål vil kræve en stor formidlingsindsats på mange niveauer. I de kommende år etableres op til 15 naturnationalparker og bl.a. statsskovbruget omlægges i stigende grad til urørt skov. Ligeledes fremhæver f.eks. Norddjurs Kommune behovet for naturformidling til borgerne i forbindelse med at færdes i naturen, forstå naturen og at sikre borgerinddragelse. Så der er brug for netop naturvejledere, der med indgående kendskab til dansk natur kan kommunikere med borgerne og formidle naturen til børn, unge og voksne.

Behovet for naturvejledere er nationalt, men pt udbydes naturvejlederuddannelsen kun på Skovskolen i Nødebo. En gennemgang af tilmeldingerne til Naturvejlederuddannelsens moduler i Nødebo viser, at kun 6 pct. er bosat i Jylland. Aftagerundersøgelsernes interview blandt fire nationale og syv jyske aktører illustrerer et dimittendbehov i hele landet og også specifikt i Jylland. Derfor må det formodes, at et rendyrket sjællandsk udbud udgør en begrænsning for deltagere bosiddende i Jylland.

Uddybende bemærkninger

Da Skovskolen ved Københavns Universitet oprindeligt fik godkendt udbuddet af uddannelsen, skete det på baggrund af en national behovsafdækning (se bilag 1). Denne er efterfølgende suppleret af en behovsanalyse for at sikre endnu højere repræsentation fra aftagere i Jylland (se bilag 2). Samlet set forventer Skovskolen på baggrund af de senere års stigende interesse for natur og friluftsliv samt de gennemførte interviews med aftagere og interessenter en stigende efterspørgsel på naturvejlederkompetencer og gode muligheder for arbejde i årene fremover i hele landet.

Desuden vil det af hensyn til uddannelsens kvalitetssikring være en fordel, at Skovskolen dækker det regionale behov i Vestdanmark ved at udbyde uddannelsen fra Skovskolen i Auning. Det vil sikre sammenhæng i faglighed og pædagogik, at uddannelsen knyttes til et fagligt miljø med naturen som fagligt omdrejningspunkt og ikke mindst størst mulig fleksibilitet og valgmulighed for studerende. Da vi lige nu ikke kan imødekomme aftagerbehovet i hele Danmark, vil vi på basis af den udvidede behovsanalyse konkludere, at vi ved at udnytte kapaciteten på vores afdeling på Djursland vil have væsentligt bedre vilkår for at dække behovet i hele landet.

Underbygget skøn over det nationale og regionale behov for dimittender. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Der forventes en løbende stigning i efterspørgslen af dimittender i takt med den politiske prioritering af naturbevaring, -udvikling og -oplevelser samt øget behov for naturformidling, jf. udtalelser fra interessenter i behovsundersøgelserne. Dette støttes i rapporten “Børns Naturdannelse” udarbejdet af Center for Børn og Natur, KU, 2021 (bilag 3), som fremhæver, at manglende uddannelse blandt personale i både skole- og dagtilbudsarenaen er en hindring for at arbejde med børns naturdannelse. Rapportens konklusioner baseres på workshops og interview med godt 60 aktører inden for skoler og dagtilbud.

Naturvejlederuddannelsen har allerede rekrutteret godt på Sjælland og har fået positive tilkendegivelser fra aftagere samt mange tilmeldinger på moduler i Nødebo. Der er et tilsvarende rekrutteringsgrundlag i Jylland, hvorfor der forventes et højt optagelsesniveau.

Baseret på erfaringer med andre efteruddannelser kan der leveres et niveau på 10-15 dimittender/år. Dette baseres på, at uddannelsen hvert 2. år optager 20 studerende i Jylland, og at kapaciteten på Sjælland falder til 20 studerende årligt. Dette niveau forventes at dække behovet for dimittender med naturvejlederkompetencer.

Hvilke aftagere har været inddraget i behovsundersøgelsen? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Skovskolen har som grundlag for tidligere behovsundersøgelse afholdt møder med de tre væsentligste, strategiske nationale interessenter på området - Friluftsrådet, Naturvejledning Danmark (naturvejlederforeningen) samt Naturstyrelsen. Derudover har Skovskolen gennemført en række interviews med aktører for de forskellige grupper af potentielle aftagere af fremtidens naturvejledere på både Sjælland, Fyn og Jylland. Skovskolen har suppleret den nationale behovsundersøgelse med et notat, der baserer sig på interview med regionale aktører i hhv. Norddjurs Kommune og Randers Naturcenter.

Det skal fremhæves, at flere aftagere og interessenter står i en dobbeltrolle, hvor de både kan ansætte fremtidens naturvejledere i nye stillinger samtidig med, at de bidrager med studerende til naturvejlederuddannelsen som led i eftervidereuddannelse af eksisterende medarbejdere.

Nationale aktører: Naturstyrelsen, Naturvejledning Danmark, Friluftsrådet

Jylland og Fyn: Norddjurs Kommune, Randers Naturcenter, Odense Kommune, Nationalpark Thy, Sønderborg Kommune, Vadehavscentret, Viborg Kommune

Sjælland: Halsnæs Kommune, Hillerød Kommune, Holbæk Naturskole, Københavns Kommune, Slagelse Naturskole

Beskriv ligheder og forskelle til beslægtede uddannelser, herunder beskæftigelse og eventuel dimensionering. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Naturvejlederuddannelsen beskæftiger sig med formidling af natur og naturfaglig viden om naturen i Danmark og fungerer som en komplementær efteruddannelsesmulighed til friluftsvejlederuddannelsen, men uddannelserne har forskellige målgrupper. Mens friluftsvejlederuddannelsen har fokus på kropslige friluftsfærdigheder og læring i naturen i en kropslig kontekst, så omhandler naturvejlederuddannelsen formidlingen af natur, geologi og naturforvaltning. Friluftsvejlederuddannelsens obligatoriske moduler er i friluftslivet og med valgfag i kajak, klatring og vinterfjeld. Fagene på naturvejlederuddannelsen er målrettet dansk natur eller læner sig op ad denne naturfaglige specialisering. De to uddannelser har stadig et oplagt samspil i form af fælles valgmoduler, tværgående samarbejde og mulig merit for bestående uddannelseselementer, så de naturvejlederstuderende kan tone deres naturfaglige profil med mere kropslige fag.

I forhold til den private naturvejlederuddannelse retter den ansøgte uddannelse sig bredt mod de samme sektorer, men er væsensforskellig ift. omfang, bredere rekrutteringsgrundlag, dybere naturfaglig fokus samt større diversitet i specialiseringer.

Uddybende bemærkninger

Uddannelsen udbydes ikke af andre institutioner og må derfor formodes direkte at kunne fungere som svar på det samlede uddannelsesbehov i feltet. Skovskolen kan dermed som institution tilbyde akkrediterede efter- og videreuddannelser til den samlede natur- og friluftssektor herhjemme. Samtidig vil den med tilstedeværelsen på Skovskolen i Auning blive styrket i et stærkt naturfagligt miljø, hvor både uddannelsen som Skov- og landskabsingeniør, Skov- og naturtekniker og Vildtforvalter allerede udbydes.

Det må også forventes, at akademiuddannelsens dimittender efterfølgende giver en større efterspørgsel på Naturvejledning Danmarks korte kurser. Naturvejledning Danmarks uddannelse udbydes heller ikke fra Jylland (men baseres på kurser forskellige steder i landet og kræver ligeledes mobilitet).

Beskriv rekrutteringsgrundlaget for ansøgte, herunder eventuelle konsekvenser for eksisterende beslægtede udbud. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

VIA UC udtrykker bekymring om deltagergrundlaget (se bilag 4), men baseret på erfaringer med første optag og forskel i målgruppe virker bekymringen ubegrundet. Første års optag har ikke påvirket ansøgertallet på friluftsvejlederuddannelsen, og målgruppen er særligt optagede af den naturfaglige profil. Mennesker med biologisk interesse vil søge naturvejlederuddannelsen, mens mennesker med interesse for kropslig udfoldelse i det fri vælger en friluftsvejlederuddannelse. Erfaringer fra friluftsvejlederuddannelsen har også vist et behov for geografisk spredning af akademiuddannelser (den udbydes af 5 professionshøjskoler samt to private tilbud).

Uddannelsen henvender sig til dem, der arbejder med naturvejledning eller har en pædagogisk, sundhedsmæssig eller naturfaglig baggrund og ønsker at udvide deres faglige profil. Aktuelt er behovet udfordret af, at uddannelsen kun udbydes regionalt. Kun 6 pct. af de 83 modultilmeldte i 2023 var bosiddende i Jylland.

I forhold til den private naturvejlederuddannelse rekrutterer uddannelsen fra en større målgruppe med behov for forskellige naturvejlederkompetencer, flere specialiseringsmuligheder og mere intensiv fordybelse og praksisafprøvning.

Beskriv kort mulighederne for videreuddannelse

Akademiuddannelsen i Naturvejledning er i sig selv designet som en videreuddannelsesmulighed, normeret til et studieår, men vil typisk blive taget i moduler over flere år. Under uddannelsen vil det være muligt at tage valgfag på Akademiuddannelsen i Friluftsvejledning, ligesom man efter endt naturvejlederuddannelse kan tage enkeltmoduler på friluftsvejlederuddannelsen. Disse to efteruddannelser udgør således også videreuddannelsesmuligheder for hinanden.

Ligeledes tilbyder Naturvejledning Danmark løbende en række korte kurser, som naturligt vil være samlingspunkt for såvel foreningens egne uddannede som for Skovskolens dimittender.

Forventet optag på de første 3 år af uddannelsen. Besvarelsen må maks. fylde 200 anslag

20 studerende mindst hvert 2. år. Vi forventede et årligt optag på 20 i Nødebo, men ved uddannelsens opstart lukkede vi for tilmeldinger ved 33 optagne og med 6 personer på venteliste.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Øvrige bemærkninger til ansøgningen

Der er tale om en dublering af den nuværende akademiuddannelse i naturvejledning udbudt i Nødebo, idet studieordningen for udbuddet i Auning vil være identisk med udbuddet i Nødebo, herunder identiske adgangskrav, formål med uddannelsen, erhvervssigte samt uddannelsens struktur og konstituerende fagelementer.

En dublering betyder, at der vil være en fælles studieleder for de to uddannelsesudbud, som er med til at sikre ensartethed og kontinuitet på tværs f.eks. ved afholdelse af fælles planlægningsmøder før, under og efter moduler/kurser og fælles arbejdsseminarer om udvikling af modulerne og den samlede uddannelse. Skovskolen er en samlet skole med et samlet undervisermiljø, hvor vi samarbejder tæt om udvikling og afvikling af undervisning på tværs. Underviserne findes derfor blandt Skovskolens i forvejen ansatte undervisere samt eksterne eksperter, som kobles tæt til Skovskolen som deltidsundervisere på kontrakt, og som varetager undervisningen på enkelte moduler eller som medunderviser. Der arbejdes med vidensdeling på tværs af lokaliteterne for at opretholde undervisningskvaliteten.

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Godkendt

Ansøgningsrunde

2024-1

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

Prækvalifikation F2024 Afgørelsesbrev D6 Akademiuddannelse Naturvejledning KU.pdf

Samlet godkendelsesbrev - Upload PDF-fil

Bilag til Prækvalifikationsansøgning

Bilag 1: Behovsundersøgelse for akademiuddannelse i Naturvejledning

Bilag 2: Supplerende behovsundersøgelse for akademiuddannelse i Naturvejledning

Bilag 3: Rapport "Børns Naturdannelse"

Bilag 4: Høringssvar fra VIA University College

Bilag 1

Behovsundersøgelse for akademiuddannelse i Naturvejledning.

Generel stigende interesse for natur og naturvejledning

Der er i disse år en voksende interesse for - og efterspørgsel efter - oplevelser i naturen. Naturcentre og naturskoler, naturorganisationer og -foreninger, private virksomheder og selvstændige oplever en stigende søgning til deres tilbud i form af ture, arrangementer, foredrag m.m. Tilsvarende oplever vi på Københavns Universitet, Skovskolen et stigende behov og interesse fra skoler, daginstitutioner og specialinstitutioner om at anvende øvelser og aktiviteter i naturen i deres arbejde.

Naturen og friluftslivet er i det hele taget i fokus, og mange flere mennesker i alle aldre søger ud. Denne udvikling er blevet forstærket i de snart 2 år under Corona epidemien, og Naturstyrelsen og Friluftsrådet melder om rekordbesøg i skovene og til de forskellige natur- og friluftsarrangementer og -faciliteter over hele landet.

> "Kommunen oplever i disse år en stigende interesse fra borgere, herunder forældre og børn i vores skoler og institutioner, for at bruge naturen aktivt. Det indebærer, at kommunen forudser et øget behov for mennesker med formidlingsmæssige kompetencer, der kan introducere til brugen af naturen på en bæredygtig måde, som samtidig giver et udbytte for både børn og voksne."
> *Borgmester Kirsten Jensen, Hillerød Kommune*

Efterspørgslen på naturvejlederkompetencer er tilsvarende stigende i en række sektorer. Tendensen har udviklet sig over de senere år og er ligeledes blevet særligt tydelig i forbindelse med Corona. Det gælder inden for skoler og daginstitutioner, i forbindelse med brug af naturcentre og naturskoler, i nationalparkerne, i den private sektor og knyttet til fysisk og mental sundhedsfremme med tilbud fra sundhedssektoren og private aktører.

Københavns Universitet, Skovskolen har interviewet og drøftet behovet for denne nye efteruddannelse med en række interessenter og potentielle aftagere af de uddannede kandidater. Udtalelser, interviews, støtteerklæringer m.v. er kondenseret i dette notat. Se listen over kontakter sidst i notatet.

Aktører og interessenter melder samstemmende om en stigende politisk interesse for området. De forventer således minimum status quo, men generelt et større ansættelsestræk med en baggrund som naturvejleder eller lignende både i de kommende år og med en længere tidshorisont på fem år eller mere.

Eksempelvis forventer Naturstyrelsen, at der bliver et væsentligt større behov for naurformidling i offentligt regi i de kommende år i takt med, at der etableres op til 15 naturnationalparker og i takt med, at statsskovbruget i stigende grad omlægges til urørt skov.

Samtidig med efterspørgslen hos aftagerne er der også en individuel interesse og behov for en uddannelse indenfor friluftsliv og naturformidling. Både den eksisterende, private naturvejleder-uddannelse, friluftsvejlederuddannelsen samt professionsbacheloruddannelsen i Natur og Kultur-formidling på Skovskolen har i de senere år oplevet en stigning i antallet af ansøgere, som ønsker at skifte retning i deres liv inklusive job / karriere / faglige profil, og som ønsker at have større fokus på naturen i deres arbejde.

Behovet for en naturvejlederuddannelse med en mere mangfoldig disciplin

Det er væsentligt at bemærke, at ansatte naturvejledere, hos de interviewede aftagere, udfylder ganske forskellige funktioner lige fra roller med undervisning, vejledning og formidling til projekt- og ledelsesmæssige roller.

> ”Der er større behov for specialiseringer i feltet. Man arbejder i højere grad på tværs. Naturvejledere er blevet en mærkelig gruppe af mennesker der skal kunne rigtig mange ting. Vi skal forstå landskabet omkring os og sætte det i en politisk ramme.”
>
> *Klaus Melbye, leder af Vadehavscentret*

Naturvejlederområdet er blevet mere og mere komplekst med flere funktioner og som indgåelse i varetagelse af flere samfundsmæssige behov. Det er blevet nødvendigt med en større evne til at forstå det politiske landskab, at forstå rammerne, at kunne lede projekter og have indsigt i forvaltning af natur, miljø, klima og sundhed. Det fordrer en bredere faglig pallette. Naturvejledning er endvidere gået fra primært en enkeltmandsaktivitet til en flermandsvirksomhed, hvilket kræver et større behov for specialisering.

Naturvejledere/naturvejledning er således et felt der i dag spænder over mange områder. Nogle er i felten, hvor formidling, konkret naturvidenskabelig indsigt og forståelse af gruppeprocesser er vigtig. Andre sidder mere bag skrivebordet og skal forstå den politiske kontekst, skal projektlede i en forvaltningsmæssig kontekst samt kommunikere og fortolke, således at fx borgerinddragelsen bliver reel. Endelig fylder hele oplevelsesøkonomien mere både politisk og økonomisk, hvorfor fremtidens naturvejleder også i stigende grad skal mestre tværfagligt samarbejde. Denne alsidighed i ansættelserne hos nuværende naturvejledere taler for, at der i fremtiden er brug for naturvejledere med såvel et større spænd som mere differentierede kompetencer.

Det betyder samtidig, at der også efterspørges naturvejledere med mere forskellige grundfagligheder, dvs både vejlednings- og formidlingskompetencer bygget oven på en naturfaglig (biologisk, geologisk, skovteknisk) baggrund, og en overbygning på fagligheder såsom pædagogik, kommunikation, psykologi, forvaltning m.v.

Det skal bemærkes, at flere aftagere og interessenter står i en dobbeltrolle, hvor de både kan ansætte fremtidens naturvejledere i nye stillinger samtidig med, at de bidrager med studerende til naturvejlederuddannelsen som led i en eftervidereuddannelse af eksisterende medarbejdere. Det gælder typisk kommunerne. Konkret har Halsnæs Kommune, som er interviewet i forbindelse med denne ansøgning, netop bevilliget penge til efteruddannelse af pædagoger til naturvejledere.

Responsen på forslaget til en ny akademiuddannelse i naturvejledning.

Forslaget til den nye 1-årige akademiuddannelse skal ses om et udbygget, bredere og mere intensivt supplement til det eksisterende uddannelsesudbud fra Naturvejledning Danmark, og som Skovskolen har bidraget til i en årrække. Skovskolens efteruddannelse adskiller sig i hovedsagen fra den eksisterende ved at være betydelig mere omfattende, henvender sig til en bredere ansøgerbaggrund, inddrager naturvidenskabelige fag samt tilbyder en række specialiseringer.

Blandt de interviewede interessenter, opfattes den omfattende og dermed dybere indlæring, samt de mange specialiseringsmuligheder, som et meget relevant svar på de meget differentierede kompetencer, man vurderer, fremtidens "naturvejledermarked" vil efterspørge.

"Det jeg godt kan lide ved den uddannelse er, at den er så alsidig og fleksibel, så den kan passes ind der, hvor behovet er."
Birthe Øland, institutionsleder, Halsnæs Kommune

"Tematiserede valgmoduler og i det hele taget mulighed for i højere grad at sammensætte personligt studieforløb vil være et stort plus, fordi det gør uddannelsen mere agil i en politisk omskiftelig tid"
Lene Lie, HR-teamleader, Naturstyrelsen

Flere kommuner fremhæver muligheden for at opøve kompetence i naturintegreret socialt arbejde for udsatte målgrupper, idet der ses et voksende potentiale, hvor specialpædagogiske kompetencer skal kunne interagere med naturfaglig viden og forståelse.

Endvidere hilses det i sig selv velkomment, at det er en egentlig akkrediteret efteruddannelse fra en uddannelsesinstitution. Det opfattes som en anerkendelse og en dybere formalisering. Tilbagemeldingen er, at det ses som et kvalitetsstempel, og at et universitetspapir kan være meget attraktivt for nogen. Og endelig, at Skovskolens faglige kompetence står helt centralt for mange i branchen.

"Sammenlagt hilser Odense kommune det derfor velkomment med Skovskolens initiativ, idet vi særligt hæfter os ved, at Skovskolens uddannelse er nyskabende ved;
- at den muliggør specialisering i en natursocial retning
- at den muliggør, at medarbejdere uden naturfaglige kompetencer kan tage en naturvejlederuddannelse
- at den er akkrediteret
- at den ligger tæt op ad Skovskolens eksisterende friluftsvejlederuddannelse, hvorved studerende vil kunne tage valgfag herfra."

Hanne Dollerup, Administrerende direktør, Børn- og Ungeforvaltningen

Det blev fremhævet i interviewrunden, at godkendt anvendelse af lokale kompetencemidler nogle steder kobles sammen med om uddannelsen/kurset er ECTS-båret.

Ikke mindst lægges der vægt på, at uddannelsen giver et bredere og dybere teoretisk fundament, at det faglige så at sige går hånd i hånd med det formidlingsmæssige samtidig med at det praktiske håndværk opøves.

Det bliver imidlertid også fremhævet, at det dybere og mere teoretiske anslag ikke er attraktivt for alle, og at det således er godt, at den eksisterende uddannelse under Naturvejledning Danmark har et solidt praktisk afsæt, som der også stadigvæk er brug for. I det hele taget ser flere interessenter det som en styrke, at der vil være to distinkte uddannelser med forskellige profiler. Endvidere afholder Naturvejledning Danmark korte kurser, som kan udgøre en supplerende udbygning af kompetencer for kandidater fra begge uddannelser.

Naturvejledning Danmark ønsker således også Københavns Universitet alt godt med den nye uddannelse, men kan for nærværende ikke se et konkret samarbejde om en ECTS-baseret uddannelse.

Stigende efterspørgsel efter naturvejlederkompetence.

Samlet set forventer Skovskolen på baggrund af den stigende interesse for natur og friluftsliv samt de gennemførte interviews med aftagere og interessenter en fortsat stor og stigende efterspørgsel på naturvejledere eller naturvejlederkompetencer i årene fremover. Ud over den eksisterende kortere uddannelse, bliver der brug for den nye, længere og akkrediterede uddannelse. Der er et marked for specialiseringer, for specialkompetencer, for den stærke naturfaglige praktik i felten, for den tværfaglige projektledelse i oplevelsesøkonomien osv. Da det grundfaglige niveau udvides såvel som den faglige diversitet med styrkelse af foretrukne kompetencer styrkes i den nye uddannelse, giver det bedre rekrutteringsmuligheder for aftagere samt udvidede muligheder for relevant efteruddannelse af personale.

> ”Jeg vil vurdere, at jeg skal ansætte 1-2 personer mere. Der er mere fokus på forvaltning af natur, og jeg kan ikke se andet end at kommunerne også har behovet.”
> *Jacob Flintholm, leder af Holbæk Naturskole*

> ”Hos mig, har jeg folk med mange forskellige baggrunde. Men fælles skal man have en viden om hvordan tingene fungerer i kommunal kontekst [..]Det er en type naturvejledere jeg vil prioritere at ansætte. Denne uddannelse vil give nogle absolutte plus i forhold til den profil.”
> *Henrik Gretoft, leder af Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Københavns Kommune*

Behovsundersøgelse - oversigt over kontakter

Friluftsrådet
Møde afholdt med Friluftsrådets formand Niels-Christian Levin Hansen og direktør Winni Grosbøl.

Halsnæs Kommune
Interview med Birthe Øland - institutionsleder

Hillerød Kommune
Drøftelse og støtteerklæring fra Borgmester Kirsten Jensen og Lisbeth Rindom, Direktør for Børn, Skole, Familier og Kultur

Holbæk Naturskole
Interview med leder Jacob Flintholm

Københavns Kommune
Interview med Henrik Gretoft, leder af Afdelingen for Bæredygtig Udvikling

Nationalpark Thy
Interview med sekretariatschef Else Østergaard Andersen

Naturstyrelsen
To møder afholdt med Naturstyrelsens direktion. Støtteerklæring modtaget.

Naturvejledning Danmark
Møde afholdt med formand og uddannelsesudvalg.

Odense Kommune
Drøftelse og støtteerklæring fra Administrerende direktør Odense Kommune, Børn- og Ungeforvaltningen

Slagelse Naturskole
Interview med naturskoleleder Tine Nord Raahauge

Sønderborg Kommune
Interview med Andreas Hermann, leder af naturvejledningen

Vadehavscentret
Interview med centerleder Klaus Melbye

Viborg Kommune
Interview med Vibe Wickles, leder af naturskolen

Bilag 2

Supplerende behovsundersøgelse for akademiuddannelse i Naturvejledning.

Behov for naturformidling

Der er behov for naturvejledere i kommunen og hos naturcentrene. Dels til at hjælpe borgerne med oplevelser i naturen og dels til at sikre borgerinddragelse, når kommunen ændrer naturen samt til formidling af naturen til alle interesserede.

> "Naturvejlederen indgår som oversætter til de almene borgere, og der ligger en KÆMPE FORMIDLINGSOPGAVE i at få borgene til at forstå naturen."
> *Trine Grejsen, Afdelingschef for kultur, fritid, turisme og biblioteker, Norddjurs kommune*

Der er rigtig mange, som gerne vil ud i naturen, men som mangler kompetencer til at færdes i naturen og forstå den natur, man ser. Norddjurs kommune vil gerne være med til at gøre borgerne til bedre besøgene, som respekterer naturen og naturens betingelser. Det er en kompleks opgave at formidle naturforståelse, naturens betingelser, tilknytning til naturen osv. til mennesker med mange forskellige holdninger. Så der er et stort potentiale for naturvejlederes involvering i mange af kommunens opgaver.

Naturvejledernes bidrag til naturdidaktik og naturforståelse

Det er relevant med efteruddannelse som naturvejleder, og der er mange lærer og pædagoger, der har lyst til at tage en naturvejlederuddannelse, så de kan indgå som natureksperter eller naturambassadører og bidrage med viden om natur i skole- og dagtilbud. Naturvejlederne kan bidrage til at inddrage naturen mere aktivt i skole- og dagtilbud, så kommunens børn og unge tidligt lærer at være en del af naturen.

> "De vil kunne indgå i fagteams på tværs af kommunens lærerteams, hvor de kan hjælpe med formidlingen af natur, så det bliver en naturlig del af undervisningen."
> *Anna Bang Sinnbeck, konstitueret skole- og dagtilbudschef, Norddjurs kommune*

Efteruddannelse og vedligehold af naturvejlederviden- og kompetencer

> "Alle vores naturvejledere får naturvejlederuddannelse fx gennem naturvejlederforeningens naturvejlederuddannelse, da denne også giver adgang til stort fagligt netværk med allerede ansatte naturvejledere."
> *Helle-Marie Taastrøm, Naturcenterleder, Randers Naturcenter*

Der er stort behov for efteruddannelse af medarbejdere som naturvejleder hos fx Randers Naturcenter, hvor alle ansatte er uddannet og etableret som naturvejledere. Desuden benytter de gerne uddannelsesmodulerne til at vedligeholde og videreudvikle medarbejdernes faglige viden. De kompetencer, der fremhæves som vigtige, er udover den fagfaglige viden og evnen til at lede projekter, at naturvejlederen har formidlingsskills.

Behovsundersøgelse - oversigt over kontakter

Norddjurs Kommune
Telefoninterview med Trine Grejsen, Afdelingschef for kultur, fritid, turisme og biblioteker og Anna Bang Sinnbeck, konstitueret skole- og dagtilbudschef.

Randers Naturcenter
Skriftligt interview med Helle-Marie Taastrøm, Naturcenterleder

Bilag 3 Rapport "Børns Naturdannelse"

Rapporten Børns naturdannelse. Naturen i barnet – barnet i naturen (centerforboernognatur.dk) (https://centerforboernognatur.dk/dokumenter/B_rns_Naturdannelse_final_rapport__web_2021.pdf) er udarbejdet af Center for Børn og Natur, Københavns Universitet, 2021.

Nedenfor ses udvalgte relevante citater.

Side 45

Barrierer - det politiske og samfundsmæssige niveau

I forhold til det politiske og samfundsmæssige niveau fokuserede aktørerne fra skolearenaen primært på, at der generelt ikke er nok fokus på natur på uddannelserne af lærere og pædagoger, og at de derfor ikke får kompetencer til at arbejde med og understøtte børns naturdannelse, men også at der er for få tilbud til uddannede lærere og pædagoger i form af kurser og efteruddannelse.

Side 50

Barrierer - det mellemmenneskelige niveau

På det mellemmenneskelige niveau blev det diskuteret, at lærerens egen manglende naturdannelse kan være en barriere for at arbejde med børns naturdannelse. Det

Side 52

Sammenfatning af de væsentligste muligheder og barrierer på skolearenaen

Niveau	Barriere	Mulighed
Politisk og samfundsmæssigt niveau	For lidt fokus på natur og naturdannelse på læreruddannelsen og på efteruddannelser og kurser	Mere fokus på natur og naturdannelse på læreruddannelsen og på efteruddannelser og kurser Landsdækkende portal med tilbud til skoler, der kan understøtte børns naturdannelse samt "natur-kanon" med naturdannende aktiviteter

Side 53

Pædagoguddannelsen, som den på nuværende tidspunkt ser ud, skaber ikke gode forudsætninger for arbejdet med læreplanstemaerne - heller ikke læreplanstemaet natur, udeliv og science. Enkelte aktører peger på, at manglende viden om natur er en barriere, og at man med fordel kunne fokusere mindre på formidling på pædagoguddannelsen og mere på viden om natur. Manglende efteruddannelse er også en barriere, der fremhæves, og som påvirker fx pædagogers kompetencer i forhold til at have viden om natur samt deres muligheder for at inddrage natur i deres daglige arbejde.

Side 59

Sammenfatning af de væsentligste muligheder og barrierer på dagtilbudsarenaen

Niveau	Barriere	Mulighed
Politisk og samfundsmæssigt niveau	Ulighed i børns udgangspunkt og muligheder for naturdannelse Samfundsmæssige forandringer og kulturforandringer For lidt fokus på natur og naturdannelse på pædagoguddannelsen og på efteruddannelser og kurser	Øget fokus på dokumentation gennem forskning og undersøgelser af børns naturdannelse samt formidling af resultaterne til aktører på området Øget politisk fokus på børns naturdannelse Mere fokus på natur og naturdannelse på pædagoguddannelsen og på efteruddannelser og kurser

Bilag 4

Høringssvar fra VIA University College

Gør det bæredygtigt
VIA University College

RUVU

Høringssvar vedr. KUs prækvalifikationsansøgning om Naturvejlederuddannelsen i Auning

Bjarne Grøn
Direktør for Efter- og videreuddannelse og digitalisering

Efter- og videreuddannelse og digitalisering
Campus Aarhus N
Hedeager 2
8200 Aarhus N

E: BJGR@VIA.DK
T: +4587550519
www.via.dk

Dato: 3. oktober 2023

Skovskolen har henvendt sig til VIA med henblik på at indgive et høringssvar til den indsendte prækvalifikationsansøgning fra Københavns Universitet om dublering af Naturvejlederuddannelsen til Skovskolen i Auning, Djursland. Vi sender hermed en række bemærkninger til ansøgningen.

Indledende bemærkninger:
VIA råder over dygtige og engagerede medarbejdere, stor viden og ressourcer på natur- og friluftsområdet – derfor ser vi gerne et endnu stærkere samarbejde mellem VIA og Skovskolen. Dette ikke mindst i forhold til samlet at stå stærkere på området, og at de mulige negative konsekvenser af et øget uddannelsesudbud i regionen bedst håndteres ved et koordineret og afbalanceret moduludbud i et samarbejde mellem Skovskolen og VIA. Vi har dog en række opmærksomhedspunkter, som vi belyser nedenfor og som samtidigt udtrykker vores bekymring om udbud af to beslægtede uddannelser i samme region og med samme målgruppe for øje.

Generelle bemærkninger:
Naturvejlederuddannelsen har væsentlige snitflader med Friluftsvejlederuddannelsen (hvad angår moduludbud, indhold og målgruppe), hvorfor vi udtrykker bekymring i forhold til en fuldstændig dublering af uddannelsen med et udbudssted i regionen som antageligt vil bidrage til forringede rekrutteringsmuligheder for de eksisterende nationale udbud. Potentielt kan det også være problematisk for kvaliteten af de eksisterende udbud på f.eks. Friluftsvejleder-uddannelsen.

På nuværende tidspunkt er der i forvejen tre jyske udbudssteder af Friluftsvejlederuddannelsen (UCN, UC Syd og VIA) samt UCL på Fyn. Alle sammen udbudssteder med varierende optag og svære rekrutteringsmuligheder. Vores hidtidige vurdering er, at et yderligere uddannelsesudbud i regionen inden for Natur- og friluftsområdet med stærke lighedspunkter, ikke har et tilstrækkeligt deltagergrundlag til at skabe to bæredygtige uddannelser ved siden af hinanden pga. det store interesseoverlap og den samme begrænsede gruppe af ansøgere.

I regionen har vi ikke en efterspørgsel, der aktuelt bekræfter behovet for supplerende/komplimenterende udbud af Friluftsvejledeuddannelsen, og er af den grund bekymrede for, at de to uddannelser vil kannibalisere på hinanden.

Vores vurdering er, at efterspørgslen og rekrutteringsgrundlaget er for spinkelt til yderligere et samlet udbud for målgruppen. Et supplerende moduludbud på området kan skabe ubalance og usikkerhed om det eksisterende udbud, hvor hverken frilufts- eller naturvejledere vil opleve en stigning i uddannelsesaktiviteter.

Vi vil gerne invitere til et stærkere samarbejde om fælles uddannelsesudvikling af de to beslægtede akademiuddannelser, så vi derved kan stå stærkere gennem et koordineret samarbejde omkring udbud, og fælles løfte kvaliteten og sikre solide bæredygtige akademiudbud med henblik på at uddanne til samfundets behov. Her kunne et samarbejde bestå i at opbygge kompetencer og kapacitet på tværs, og at vi over tid laver større regionale eller nationale versioner af henholdsvis Natur- og Friluftsvejlederuddannelsen, der er gensidigt frugtbare og gøres tilgængelige for deltagere på tværs af landet.

VIA sætter pris på at få lejlighed til at blive hørt i denne vigtige sag og står til rådighed for samarbejde og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Bjarne Grøn
Direktør for Efter- og videreuddannelse og digitalisering

Susanne Søndergaard Hansen
Vicedirektør
Efter- og videreuddannelse

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Rektor Henrik Wegener

Kære Henrik Wegener

18. april 2024

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
2024 - 8985

På baggrund af gennemført prækvalifikation af Københavns Universitets ansøgning om godkendelse af dublering af udbud er der truffet følgende afgørelse:

Godkendelse af udbud af akademiuddannelse i naturvejledning (Auning)

Afgørelsen er truffet i medfør af § 20, stk. 1 i bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (nr. 1558 af 2. juli 2021 med senere ændringer), og § 4 i bekendtgørelse nr. 271 af 22. marts 2014 om særlige betingelser for godkendelse af udbud af erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser, akademiuddannelser og diplomuddannelser.

Da Københavns Universitet er positivt institutionsakkrediteret, gives godkendelsen til umiddelbar oprettelse af uddannelsen.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag.

Vedlagt i bilag er desuden følgebrev fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen angående uddannelsens adgangskrav, titler, struktur, omfang, mv. Ved spørgsmål til afgørelsen eller følgebrevet kan Uddannelses- og Forskningsstyrelsen kontaktes på pkf@ufm.dk.

Med venlig hilsen

Christina Egelund

Bilag: 1 – RUVU's vurdering af ansøgningen
2 – Følgebrev fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen med uddannelsens grundoplysninger

Bilag 1 – RUVU's vurdering af ansøgningen

Nr. D6 – Dublering (Forår 2024)			**Status på ansøgningen:** Godkendt	
Ansøger og udbudssted:	København Universitet (Auning)			
Uddannelsestype:	Akademiuddannelse			
Uddannelsens navn (fagbetegnelse) på hhv. dansk/engelsk:	- Naturvejledning - Nature Interpretation			
Titel, som uddannelsen giver ret til at anvende:	- Akademiuddannelse i naturvejledning - Academy Profession (AP) Degree of Nature Interpretation in theory and practice			
Hovedområde:	Velfærd, undervisning og sundhed		**Genansøgning:**	Nej
Sprog:	Dansk	**Antal ECTS:**	60 ECTS	
Link til ansøgning på pkf.ufm.dk:	https://pkf.ufm.dk/flows/aadb35d3332d543ee0388658811c9858			
Link - Uddannelses-Guiden	https://www.ug.dk/uddannelser/akademiuddannelser/velfaerdundervissund/akademiuddannelsen-i-naturvejledning			
RUVU's vurdering på møde d. 7. marts 2024	RUVU vurderer, at ansøgningen opfylder kriterierne som fastsat i bilag 4 i bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (nr. 1558 af 2. juli 2021 med senere ændringer). RUVU vurderer, at der er dokumenteret et behov for uddannelsen i Vestdanmark, da uddannelsen på nuværende tidspunkt kun udbydes af Københavns Universitet på Skovskolen i Nødebo. RUVU noterer sig, at der er indkommet indsigelse fra VIA University College, der udtrykker bekymring for konsekvenser for deres udbud af friluftsvejlederuddannelsen i Viborg. Det er dog RUVU's vurdering, at uddannelsernes indhold og målgruppe kun i begrænset omfang er overlappende. RUVU hæfter sig desuden ved, at uddannelsen kun forventes at optage 20 studerende hvert 2. år, og at erfaringerne fra KU's aktiviteter på Skovskolen i Nødebo, hvor begge uddannelser aktuelt udbydes, er, at de to uddannelser ikke kannibaliserer hinanden. RUVU vil dog opfordre til, at institutionerne afsøger potentialerne for et fremtidigt samarbejde om de to uddannelsesudbud, da eksempelvis professionshøjskolerne står for uddannelse af det pædagogiske personale, som er i målgruppen for uddannelsen.			

Bilag 2 – Følgebrev fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

I forbindelse med godkendelsen af Københavns Universitets dublering af udbud af Naturvejledning bemærker Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, at uddannelsen tidligere er godkendt til udbud, og at uddannelsen og adgangskravene til uddannelsen er fastsat i bekendtgørelse nr. 1006 af 23. juni 2022.

Det betyder, at hvis der måtte være uoverensstemmelser omkring det i ansøgningen anførte om uddannelsen og bekendtgørelsens regler, så er det de centralt fastsatte regler i ovenstående bekendtgørelser, som finder anvendelse f.eks. i forhold til titler, adgangskrav m.v.

Styrelsen gør opmærksom på, at uddannelsen skal følge de regler, som er fastsat om uddannelsen i den til enhver tid gældende uddannelsesbekendtgørelse og adgangsbekendtgørelse.

Herudover har styrelsen noteret følgende:

Udbudssted:
Auning.

Sprog:
Dansk.